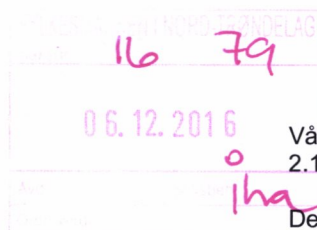

Rovviltnemnda i region 6
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vår dato:
2.12.2016

Deres dato:

Vår ref.:
2016/4808
Arkivkode:434.11
Deres ref.:

Tidlig nedsanking av sau, muligheter og erfaringer fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

For å svare opp KLD sitt brev til roviltnemdene av 20.juni 2016 om tidlig nedsanking av sau som forebyggende tiltak, har fylkesmennene fått i oppdrag fra Rovviltnemnda i region 6 å beskrive hvordan vi har jobbet med problemstillingen som ble reist i brevet fra statsråden. I dette brevet skisserer Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (FMNT) kort hva vi har gjort med denne bestillingen samt at vi gir en kort status på situasjonen i fylket og mulighetsrommet for tiltaket, både som planlagt tiltak og akutt tiltak.

Den 15.7.2016 ble brevet fra KLD videresendt fra FMNT til kommunene innenfor forvaltningsområde for jerv, samt til berørte organisasjoner. I brevet beskriver FMNT oppdraget som Rovviltnemnda i region 6 har fått, og at det legges opp til dialog med beitebrukerne i inneværende beitesesong.

Fylkesmannens oppfølging

I august samme år beslutter FMNT at aktuelle beitebrukere skal forespørres om ordningen i en kort spørreundersøkelse, slik at FMNT har grunnlag for å si noe om hva de som ordningen er rettet mot, mener om tiltaket og mulighetsrommet.

Det ble utformet et spørreskjema som hadde følgende spørsmål:

- Har du benyttet deg av tiltaket tidlig nedsanking?
- Dersom nei på spørsmål 1- begrunn hvorfor.
- Dersom du har benyttet deg eller benytter deg av tidlig nedsanking, er det aktuelt for deg å sanke fra 20. august? (Begrunn)
- Dersom du benytter deg av tiltaket, hvordan organiserer du dette i forhold til førtilgang?
- Tidlig nedsanking er et frivillig tiltak. Har du noen kommentarer eller synspunkter til ordningen?
- Vurderer du det slik at tidlig nedsanking kan være et aktuelt tiltak for ditt foretak fremover? (Begrunn)

Tilbakemelding fra beitebrukerne

Spørreskjema ble sendt ut til 305 produsenter, med kopi til kommunene i forvaltningsområdet for jerv. Det kom inn 50 besvarelser. Av disse var det 14 stykker

fra Verdal kommune som gav tilbakemelding på at de avstod fra å svare, og at de viste til skriv innsendt av sin fagorganisasjon NSG v/ Verdal sauavslag. Slik Fylkesmannen tolker det, er det tydelig i tilbakemeldingene at det er delt oppfatning av tiltaket. Flere som melder tilbake har benyttet seg av tiltaket, andre ikke. Noen synes ordningen fungerer greit, og vil fortsette med dette. Det blir poengtert fra flere respondenter at det må jobbes med å få ned bestanden av jerv. Noen mener at bestandsregulering er eneste virkemiddel som skal brukes, andre igjen mener at tiltaket tidlig sanking kan kombineres med bestandsregulering. Andre anfører at det ikke bare er jerv som er problemet, men at også de andre artene gjør skade tidligere i beitesesongen, og for enkelte skjer dette på hjemme beite. For disse vil tiltaket ha en begrenset effekt opp mot tap. Det blir også kommentert i flere tilbakemeldinger at sau skal benytte seg av utmarksbeite, det er derfor sauen holdes. Derfor vil ikke tiltaket benyttes som planlagt tiltak. Flere foretak oppgir at de har sauen på hjemme beite, derfor er tiltaket ikke aktuelt for dem. Noen oppgir at de har begrenset med eget areal, og at de derfor ikke kan ta ned dyra tidligere. Det er også oppgitt at de som driver økologisk ikke har alternative areal i nærheten, derfor vil tiltaket være vanskelig å ta i bruk. Av de som benytter ordningen og har større besetning, blir det oppgitt at tiltaket krever mere ressurser av gården i form av leid areal, innkjøpt fôr og kunstgjødsel. Kompensasjon for tidlig sanking må bli bedre for at tiltaket skal benyttes, krever flere produsenter. Det blir også anført at tidlig sanking som tiltak ikke er tapsreducerende, men tapsforflyttende.

Fylkesmannens erfaringer med tiltaket

FMNT har forvaltet ordningen med tiltaket tidlig nedsanking siden 2004. Etter fylkesmannen sin vurdering, har tiltaket fungert godt som planlagt tiltak i de foretakene som evner å få ned store deler av besetningen (> 80 %) innen normal sankedato.

Etter FMNT sine vurderinger, vil tiltaket binde opp et svært stort beløp dersom dette skal tilbys til alle saueforetak innenfor forvaltningsområdet for jerv, som et planlagt tiltak. Erfaringsmessig så har FMNT registrert at det heller ikke vil være slik at alle besetninger innenfor forvaltningsområdet vil ha årlige tap til jerv. Derfor mener vi at det vil være lite målrettet å tilby dette som et tiltak for alle. Fra *tilbakemeldingene* vi har fått så er det slik at ca. halvparten av respondentene ikke er villig til å benytte seg av dette tiltaket, av ulike årsaker.

Som det påpekes i en del tilbakemeldinger fra brukerne, er det angitt at dette er et fornuftig tiltak i akutte situasjoner. Fylkesmannen erfarer også at tiltaket ved akutte skadesituasjoner har skadereduserende effekt.

Forutsetningen for at tiltaket skal ha en optimal effekt har vært at hele beitelag tar ned sauene samtidig. Men FMNT ser også at tiltaket likevel har effekt på besetningsnivå, der det er ulik oppfatning innad i beitelag om bruk av tiltaket.

Fylkesmannen erfarer at foretakene er organisert forskjellig. Noen foretak har nok areal, andre ikke. Noen kan leie areal, mens andre ikke har lettvinnt anledning til dette. Av den grunn vil tiltaket tidlig nedsanking oppleves ulikt fra foretak til foretak. Beiteområdene som enkelte benytter kan også være så store at det vil være

vanskelig å skaffe rask oversikt i besetningen som skal tilsi at tidlig sanking vil være nødvendig.

FMNT vil gi innspill til rovviltnemda om at de økonomiske satsene må gås igjennom av en kompetent faginstans (for eksempel NILF). Det ligger an til at satsen blir forskriftsfestet nasjonalt, og derfor regner vi med at dette skjer i det nærmeste og i forbindelse med at KLD tar opp denne saken.

Organisasjonene nasjonalt og lokalt må ha mulighet til å komme med innspill i forbindelse med statsrådets innspill til rovviltnemdene om tiltaket tidlig nedsanking.

Med hilsen

Anne Berit Lein (e.f.)
Assisterende landbruksdirektør
Landbruksavdelingen

Lisbeth Rannem
Seniorrådgiver
Landbruksavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Internmottak:
Inge Hafstad